SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MT CÀ MAU
CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ BẢO VỆ THỰC VẬT

Số: 1046/TTBVTV
V/v dự báo nguy cơ ngộ độc hữu cơ trên lúa Thu Đông năm 2026 và hướng dẫn biện pháp phòng ngừa, xử lý

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Cà Mau, ngày 26 tháng 10 năm 2026

Kính gửi:
- Trung tâm Khuyến nông;
- Trạm Trồng trọt và BVTV Khu vực Bạc Liêu;
- UBND các xã, phường, có sản xuất lúa Thu Đông (Có danh sách kèm theo).

Căn cứ Thông báo số 353/TB-SNNMT ngày 24/6/2026 của Sở Nông Nghiệp và Môi trường về việc Thông báo hướng dẫn lịch thời vụ xuống giống và cơ cấu giống lúa cho sản xuất vụ Thu Đông năm 2026 trên địa bàn tỉnh Cà Mau.

Qua kiểm tra thực tế đồng ruộng, lúa Thu Đông đang ở giai đoạn mạ đến đẻ nhánh. Một số diện tích xuống giống trong điều kiện làm đất gấp rút, rơm rạ chưa phân hủy hoàn toàn, còn dai và bùn có mùi hôi. Trong thời gian tới, nếu thời tiết diễn biến bất lợi, ruộng ngập nước kéo dài, đất thiếu oxy, quá trình phân hủy yếm khí diễn ra mạnh, đặc biệt tại những khu vực có lượng rơm rạ tồn dư lớn, nguy cơ phát sinh ngộ độc hữu cơ tăng cao, ảnh hưởng đến sự phát triển của bộ rễ và sinh trưởng của cây lúa.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật dự báo nguy cơ phát sinh ngộ độc hữu cơ trên trà lúa Thu Đông có thể gia tăng trong thời gian tới, nhất là tại các diện tích có điều kiện canh tác bất lợi và rơm rạ chưa phân hủy hoàn toàn. Để chủ động phòng ngừa, hạn chế thiệt hại và bảo vệ sinh trưởng của cây lúa, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khuyến cáo một số biện pháp chủ động phòng ngừa, phát hiện và xử lý ngộ độc hữu cơ theo nội dung tại phụ lục kèm theo công văn này.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị UBND các xã, phường có sản xuất lúa Thu Đông phối hợp chỉ đạo đơn vị chuyên môn, hợp tác xã, tổ hợp tác tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn nông dân chủ động kiểm tra đồng ruộng, thực hiện các biện pháp phòng ngừa và xử lý kịp thời khi phát hiện dấu hiệu ngộ độc hữu cơ. Trong quá trình triển khai thực hiện nếu có khó khăn vướng mắc, phát sinh đột xuất, liên hệ đến Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khu vực Bạc Liêu hoặc Phòng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật thuộc Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật để được hướng dẫn phòng trừ kịp thời. Điện thoại liên hệ Phòng Bảo vệ thực vật: 0919325980 gặp đ/c Phạm Trường Giang

Trưởng phòng Trồng trọt; 0919768510 đ/c Võ Ngọc Hân Trưởng Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khu vực Bạc Liêu.

Mong các đơn vị, địa phương quan tâm chỉ đạo thực hiện./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Sở Nông nghiệp và Môi trường (b/c);
- Lưu VT, TTBVTV.

CHI CỤC TRƯỞNG

Nguyễn Trần Thức

DANH SÁCH CÁC ĐƠN VỊ VÀ ĐỊA PHƯƠNG NHẬN VĂN BẢN

STT	Tên cơ quan
	Các xã, phường
1	Uỷ ban nhân dân phường Bạc Liêu
2	Uỷ ban nhân dân phường Giá Rai
3	Uỷ ban nhân dân phường Láng Tròn
4	Uỷ ban nhân dân xã Hồng Dân
5	Uỷ ban nhân dân xã Ninh Quới
6	Uỷ ban nhân dân xã Hòa Bình
7	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Mỹ
8	Uỷ ban nhân dân xã Phước Long
9	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Phước
10	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Thanh
11	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Lợi
12	Uỷ ban nhân dân xã Hưng Hội
13	Uỷ ban nhân dân xã Châu Thới

HƯỚNG DẪN XỬ LÝ NGỘ ĐỘC HỮU CƠ TRÊN LÚA SAU SẠ

1. BIỆN PHÁP PHÒNG NGỪA LÚA BỊ NGỘ ĐỘC HỮU CƠ

Khuyến cáo bà con cần chủ động quản lý mực nước nước theo hướng tưới ướt – khô xen kẽ (AWD), phù hợp với giai đoạn sinh trưởng của cây lúa và điều kiện thực tế của đồng ruộng.

Đối với những ruộng có lượng rơm rạ tồn dư lớn, chưa phân hủy hoàn toàn, cần chủ động tiêu thoát nước khi có điều kiện, tránh để nước tù đọng kéo dài; duy trì mặt ruộng đủ ẩm, tạo điều kiện thuận lợi hơn cho quá trình phân hủy chất hữu cơ và hỗ trợ bộ rễ phát triển. Khi cây lúa đã bén rễ, sinh trưởng ổn định, có thể điều tiết nước theo nguyên tắc ngập nông và rút nước luân phiên. Không để ruộng khô nứt nẻ khi cây lúa còn nhỏ, rễ non rất dễ bị ảnh hưởng nếu thiếu nước.

Đồng thời, thăm đồng thường xuyên, kiểm tra mùi bùn, màu sắc cây lúa và bộ rễ. Đặc biệt chú ý những khu vực trũng thấp, nơi rơm rạ tập trung nhiều hoặc có mùi hôi thối nặng, để phát hiện sớm các dấu hiệu bất thường, từ đó có biện pháp xử lý kịp thời; Lưu ý: không bón thừa phân đạm khi cây lúa còn yếu hoặc bộ rễ phát triển kém.

2. BIỆN PHÁP XỬ LÝ KHI RUỘNG CÓ DẤU HIỆU NGỘ ĐỘC HỮU CƠ

2.1 Nhận biết triệu chứng

- Thường gặp ở ruộng làm đất cập rập, sạ ngay sau thu hoạch vụ trước. Sau thu hoạch vụ Hè Thu, nếu rơm rạ chưa được phân hủy hoàn toàn và bị vùi trong điều kiện ngập nước thì sẽ sinh ra khí độc trong đất như H_2S, CH_4 và các axit hữu cơ gây thối rễ, nghẹt rễ, làm cây lúa sinh trưởng kém hoặc chết hàng loạt.

- Triệu chứng: Cây lúa bị vàng lá, sinh trưởng chậm, đẻ nhánh kém, héo rũ từng chòm, nhổ lên có mùi hôi thối; rễ thâm đen, dễ đứt, ít ra rễ mới.

Hình ảnh: Hiện tượng vàng lá, đẻ nhánh kém, rễ thối đen do ngộ độc axít hữu cơ,

thường xuất hiện khi lúa từ 15-30 ngày sau sạ, cấy.

2.2 Biện pháp xử lý

- Khẩn trương bơm nước vào ruộng với mực nước phù hợp với tuổi lúa và địa hình ruộng, để hòa loãng độc chất. Sau đó tháo bỏ nước cũ và cấp nước mới vào ruộng; thực hiện thay nước từ 1 – 2 lần nếu điều kiện cho phép.

- Sau khi thay nước, bón phân lân với lượng khoảng 15 – 20 kg/công (1.000 m^2) nhằm kích thích ra rễ mới.

- Có thể sử dụng thêm các sản phẩm hỗ trợ phục hồi rễ, giải độc hữu cơ và tăng sức chống chịu cho cây lúa như: CaSi, Kali Humate, Nitrate Kali, vôi sữa hoặc các loại phân bón lá phù hợp theo hướng dẫn sử dụng.

- Tạm thời ngưng bón phân đạm khi cây lúa còn vàng yếu, bộ rễ chưa phục hồi.

- Theo dõi ruộng lúa từ 3 - 5 ngày, khi nhổ lúa lên thấy ra rễ trắng là việc cứu lúa đã thành công. Tiếp tục bón phân chăm sóc theo quy trình (urea, DAP, Kali...) cho cây lúa phục hồi./.